ПАРАЗИТОЗИ СВИНЕЙ В УМОВАХ ПРИВАТНИХ ГОСПОДАРСТВ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Ю. Негреба
Yla7578@ukr.net

Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна

У різних регіонах нашої країни свинарство з давніх часів було традиційною галуззю тваринництва. Цінні господарські ознаки свиней — висока відтворна здатність та скороспілість — гарантують їх перевагу у виробництві м'яса.

Серед причин, які стримують розвиток свинарства, — інвазійні хвороби, які набули широкого розповсюдження і завдають значних економічних збитків. У свиней, уражених гельмінтами, на 18–30 % знижуються прирости маси тіла, на 33,5 % зростають витрати на корми, а термін відгодівлі подовжується на 2–2,5 місяці.

Перерозподіл поголів'я та збільшення кількості приватних господарств призвело до погіршення ситуації щодо інвазійних захворювань. Власники господарств не завжди дотримуються встановлених ветеринарно-санітарних норм утримання тварин, виробництва продукції, знезараження відходів тощо. За таких умов нерідко загальні та спеціальні заходи проводяться в недостатньому обсязі або порушується термін їх виконання.

Мета роботи — визначити епізоотичну ситуацію щодо ураження свиней паразитами в умовах приватних господарств Сумської області. Роботу виконували в умовах кафедри епізоотології та паразитології ветеринарного факультету СНАУ та у приватних господарствах Краснопільського, Конотопського, Роменського, Лебединського та Сумського районів. Матеріалом для дослідження були проби фекалій свиней, відібрані у різних статевовікових груп в різні сезони впродовж 2017–2018 рр.; всього було досліджено 156 проб. Копроовоскопію проводили за методом Котельникова Г. О. та Хренова В. М. з використанням нітрату амонію.

За результатами досліджень встановлено, що у свиней приватних господарств паразитують чотири види гельмінтів: *Oesophagostomum dentatum*, *Ascaris suum*, *Trichuris suis* та *Strongyloides ransomi*. У деяких випадках спостерігали асоційовану інвазію гельмінтів та збудників протозойних захворювань роду *Eimeria* і *Balantidium*, в 7,3 % проб знаходили яйця кліщів *Sarcoptes suis*. При ретельному клінічному огляді у 13,4 % обстежених тварин виявляли ектопаразитів *Haematopinus suis*.

Серед гельмінтозів, які реєстрували в господарствах, домінувала езофагостомозна інвазія, екстенсивність якої становила 52,3 %. Переважно захворювання реєстрували у вигляді змішаної інвазії. Частіше виявляли езофагостомозно — аскарозну інвазію — 24,7 %, рідше езофагостомозно-трихурозну 12,8 %, та асоціацію всіх перерахованих гельмінтів — 3,3 %. Езофагостомоз як моноінвазію реєстрували 38,6 % тварин, тоді як ураженість аскарисами (залежно від вікової групи тварин) в максимальному значенні становила 23,6 %, трихурисами — 18,3 %, стронгілоїдесами — 4,3 %.

Максимальну інтенсивність езофагостомозної інвазії спостерігали у дорослих тварин — 187,7 екземплярів яєць в одній краплі флотаційного розчину. Найвищий показник інтенсивності трихурозної, аскарозної та стронгілоїдозної інвазії становив, відповідно, 76,9, 34,6 та 26,9 екземплярів яєць в одній краплі флотаційного розчину.

Таким чином, свині приватних господарств були уражені гельмінтами (шлунково-кишковими нематодами), збудниками протозойних хвороб — *Balantidium suis* та представниками роду *Eimeria*, ектопаразитами — *Sarcoptes suis* та *Haematopinus suis*.